

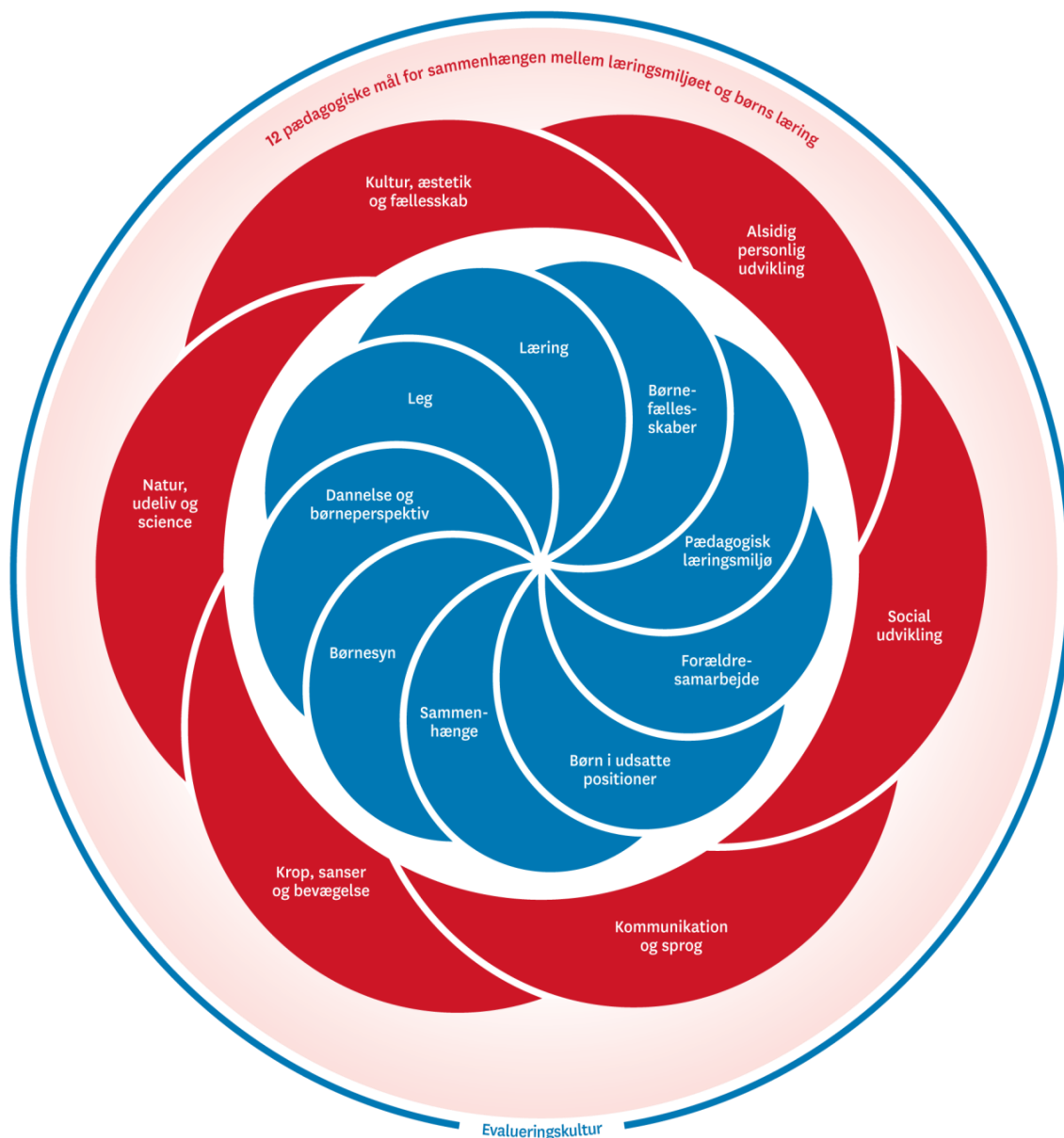

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Gøngehuset 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede](#)

[pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.](#)

Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Gøngehuset er et mindre integreret dagtilbud med en vuggestuegruppe og en børnehavegruppe. Vi bor i Vedbæk tæt på skov og strand.

I Gøngehuset lægger vi særligt vægt på det nære børneliv. Hos os kender alle børn og voksne hinanden rigtig godt.

Pædagogisk arbejder vi med at skabe mulighed for fordybelse i mindre børnegrupper, både aldersopdelt og på tværs af aldre. Vi finder stor værdig i sammenholdet og fællesskabet, når vi er sammen som hus, og at personalets individuelle kompetencer kan komme alle børn til gavn.

Vi oplever, at børnene har stor glæde af at være sammen på tværs af alle aldersgrupper, herigenem kommer der en naturlig omsorg og spejling hos børnene. På den anden side ser vi et vigtigt udviklingspotentiale hos børnene, når de indgår i samspil og aktiviteter, som er aldersbestemt og med jævnaldrende. Vi forsøger at tilbyde børnene begge muligheder for relationer.

Overgangen fra vuggestue til børnehave opleves ofte meget trygt for børnene. Vi oplever, at børnene har en naturlig tilknytning til hele huset fra tidlig start i dagtilbuddet.

Hverdagen er bygget op omkring en genkendelig ramme, hvor børnene indgår i en naturlig vekselvirkning mellem vokseninitieret aktiviteter, rutiner og spontanitet. Der er en god balance mellem at være aldersopdelt, at være i mindre børnegrupper og at være en del af et større fællesskab.

Pædagogisk læreplan

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

---

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vi lægger stor værdi i modtagelse af børn om morgenen. En god modtagelse danner grundlag for en god dag.

Eksempel: Børnene bliver budt velkommen af en voksen, som tilbyder sin hjælp til at sige farvel til mor eller far. Personalets roller og positionering er tydeligt fra morgenstunden. Vi oplever, at børnene har en tryk start på dagen, hvor de føler sig set, hørt og forstået samt har mulighed for at være en del af fællesskabet fra dagens start. Børnene kan bevæge sig frit rundt i de dele af huset, som er åbnet op. børnene blive tilbudt at være en del af en vokseninitieret aktivitet. Personalet tilpasser løbende deres praksis ud fra det enkelte barn eller gruppens perspektiv. Børnene har i denne tid på dagen mulighed for medbestemmelse, og der er plads til spontane legerelationer med en voksne på sidelinjen.

Gennem en genkendelig, tryk og ensartet modtagelse hver dag, har børnene mulighed for at opleve følelsen af selvstændighed og mestring.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Gøngehuset arbejder vi med læring hele dagen fra kl. 7-17. Vi bygger dagen op omkring læringsmiljøer. Gennem dagen har børnene mulighed for både at være en del af planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner.

Vi arbejder med tydelige roller og placering blandt personalet hele dagen. Vi oplever herigennem mulighed for nærvær voksen/barn imellem, når rollerne er fordelt tydeligt blandt personalet. Der opstår fordybelse og nærvær ved, at de voksne har rollefordelt sig. Der er god variation mellem at være igangsætter af en vokseninitieret aktivitet, afvikling af daglige rutiner samt have overblik over gøremål, så som bleskift/toilet besøg, trøste, hjælpe, hvis der opstår konflikter (som børnene selv kan have svært ved at komme videre fra) samt hjælpe børn videre eller ind i legerelationer.

Eksempel: På legepladsen en eftermiddag - Frugtcaféen er ved at være afviklet, der er 3 personale.

Voksen 1, går i gang med at tænde bål, opfordrer og inviterer til, at børnene kan deltage "vi skal have hentet brænde og bygget bålet op, er der nogle der vil hjælpe mig med det?"

Voksen 2, bliver ved bordet, skaber ro, nærvær og tid til de børn som har lyst til at sidde længere, og taler om, hvad de mon skal lave, når vi er færdige med at spise frugt.

Voksen 3, bevæger sig rundt på legepladsen og guider og hjælper børn, fx på toilet. Tager løbende vurderinger af, om der er nogle børn, som har brug for endnu et tilbud, f.eks. kan have brug for at sidde og fordybe sig med en bog eller ved et tegnebord.

For personalet handler det hele tiden om at have øje for børnegruppen, og hvilke signaler børnene giver os. Herigennem tilpasser personalet sig efter børnene eller guider dem videre.

Når vi er på legepladsen om eftermiddagen, er der som udgangspunkt altid en aktivitet inden døre, f.eks. et bord med legoklodser, som børnene benytter efter behov. Vi oplever, at børnene har stor glæde af at kunne justere sig selv og mærke efter, om de har lyst til at være inde og fordybe sig eller være på legepladsen.

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Der er dagligt mulighed for, at personel og forældre kan være i dialog omkring børnenes trivsel.

Vi bruger dagligt børneruden, hvor vi lægger billeder ud, så forældrene kan se, hvad deres barn har lavet. Ligeledes bliver der også sendt dagbøger ud med praksisbeskrivelser af, hvad vi har været optaget af. Det giver forældrene et indblik i deres barns hverdag og et redskab til at tale med deres barn om dagen.

Vi bruger Hjernen og Hjertet som dialogisk redskab for samarbejdet med forældrene. Her har vi en gang årligt et dialogmøde med forældrene med udgangspunkt i deres barns trivsel og udvikling.

Vi afholder årligt 2 forældremøder, hvor forældrene har mulighed for at høre meget mere om de pædagogiske overvejelserne der ligger bag vores arbejde med deres børn.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Gøngehuset tilrettelægger vi både i vuggestuen og børnehaven hverdagen, så børnene har mulighed for at være i mindre grupper. Det gør vi for at sikre, at alle børn bliver set og mødt af nærværende voksne. Vi oplever en stor kvalitet blandt børnene, når vi skaber disse muligheder. Nye legerelationer kan blive etableret, og børnenes roller kan udfordres og blive set på med nye øjne, ligesom de voksne har mulighed for at støtte op om barnets udvikling både socialt og personligt.

Personalet møder alle børn i Gøngehuset med positive forventninger. Vi mener, at alle børn skal mødes som individuelle mennesker med individuelle behov, så derfor justerer vi hele tiden vores pædagogiske praksis, så den passer til den børnegruppe, som vi har lige nu.

Vi oplever, at børnegruppen oftest ændres fx efter en lang ferie, eller når børn stopper og nye børn kommer til. Herigennem skabes der nye muligheder for, at børnefællesskaberne ændres og styrkes.

Vi er optaget af hvordan de voksnes kommunikation er, overfor børn, som kan have vanskeligheder i børnefællesskaberne. Her finder vi det vigtigt, at de voksne gennem deres kropssprog, toneleje og italesættelse af børns forskelligheder og behov, er inkluderende. Vi viser børnene at her hjælper vi hinanden, så alle børn får en god dag.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Vi har et tæt samarbejde med nærliggende institutioner og deres ældste børn. Her ønsker vi, at Gøngehusets børn har mulighed for at danne nye relationer, som kan virke genkendelige, når de starter i skole. Vi ønsker at udfordre dem ved at skulle være sammen med andre børn, som de ikke kender. Børnene får her muligheden for at øve sig i at være nysgerrig på egne og andres grænser. Børnene øver sig i at tilsidesætte egne behov for at kunne indgå i børnefællesskaber, som er uvante og har nye krav til dem.

Vi kalder vores ældste børn for storegruppen. Vi ønsker at have så lidt fokus verbalt på, at børnene "snart" skal i skole, så de i stedet øver og træner deres færdigheder på en sjov og legende måde med udgangs- punkt i deres børnehaveliv.

Vi arbejder med førskolematerialet "filur", som er et pædagogisk tilrettelagt forløb med afsæt i dialogisk læsning og arbejdshæfter. Materialet understøtter alle læreplanstemaerne, så vi sikrer en progression i barnets udvikling frem til skolestart.

Eksempel: Storegruppen samles på ugentlig basis. De sidder et afsides sted uden mulighed for forstyrrelser. Der bliver arbejdet med filurmaterialet, som styres af deres primære voksne, som følger dem gennem det sidste år. Personalet har her mulighed for at spore sig ind på det enkelte barns kompetencer og udfordringer og justerer aktiviteter og indhold, så alle kan følge med og har mulighed for at opleve succes. Vi oplever, at børnene på dette tidspunkt er meget motiverede og nysgerrige på ny læring/nye oplevelser. Vi oplever generelt børn, som er deltagende og positive overfor udfordringer og nye krav, som de bliver mødt med.

Vores storegruppe deltager i Vedbæk skoles årlige julearrangement.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi benytter os af nærmiljøet i form af skoven og Vedbæk havn/strand. Vi oplever, at alle børn i alle aldre finder stor værdi i at komme ud i de omgivelser, som ligger omkring Gøngehuset. Mange af børnene viser begejstring ved at kunne genkende de steder, som vi besøger, og som de ligeledes besøger med deres forældre. Her opleves en positiv sammenhæng mellem dagtilbud og barnets hjem.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske læringsmiljø.

Vi indretter vores rum, så det giver børnene mulighed for at bevæge sig og lege på forskellige måder. Rummene er opdelt i legezoner, f.eks. køkken/dukkekrog og konstruktionshjørne.

I vuggestuen kravler børnene selv op på stole og på puslebordet. De deltager aktivt ved alle rutiner, overgang og aktiviteter.

Vi har billeder på alle kasser med legetøj, så børnene kan se, hvad der er i. Det giver dem et overblik og en understøttelse af deres nysgerrighed for at udvikle lege.

Det psykiske læringsmiljø

Vi er optaget af at være anerkendende voksne, som ser, lytter og forstår det enkelte barn. Ved at se, lytte og forstå det enkelte barn, får de medindflydelse, medinddragelse og læring af demokratiske læringsprocesser. Inddragelse af børnenes mening og tanker er vigtigt for børnenes oplevelse af sig selv.

Vi er optaget af at være gode rollemodeller, både nonverbalt og verbalt, og ønsker at skabe en atmosfære, som er tryk og rar for børnene at være i.

Det æstetiske læringsmiljø

Gennem vores legezone skaber vi mulighed for fordybelse af legen. Her har børnene mulighed for at bruge deres fantasi.

Vuggestuen fortæller:

I vuggestuen er vi optaget af at tilgodese det enkelte barns behov. Her er der stor forskel i behov fra det helt lille vuggestuebarn til det ældste vuggestuebarn. Derfor er det vigtigt at dele børnene op i mindre grupper. Vi har ofte en ude-gruppe (tur eller legeplads), og en inde-gruppe. Dette giver personalet mulighed for at skabe et børnemiljø, som kan være med til at understøtte det enkelte barns udvikling, læring og trivsel. Vi oplever en reduktion af lydniveau, som hjælper børnene til bedre at kunne regulere sig selv, og der er i højere grad plads og ro til at få øje på barnets tegn på læring, når personalet har delt børnene op.

Børnehaven fortæller:

Fra dagen begynder og i takt med, at flere og flere børn møder ind, tilbyder vi forskellige legearealer. Vi sikrer, at børnene bliver fordelt på matriklen ud fra det, som optager dem. Nogle børn har lyst til at fordybe sig ved tegnebordet, og en gruppe drenge er gået i gang med leg, hvor der høres høje lyde med. Her giver vi mulighed for, at begge dele kan finde sted, uden at nogen bliver hæmmet eller begrænset. Vi guider fx den vilde lege udendørs, hvor der er større bevægelsesmuligheder for, at legen kan udvikle sig. Samtidig sikrer vi, at der således er en rolig atmosfære indendørs, hvor der fortsat møder børn ind. Vi lægger stor vægt på, at alle børn får en god og tryk start på dagen, hvor de føler sig som en del af fællesskabet fra start.

Gennem hele dagen forsøger vi, at tilpasse vores praksis ud fra barnet/børnenes behov. Eksempelvis i børnehaven, når vi befinder os på legepladsen, bliver der oftest etableret en indendørsaktivitet, som børnene kan gå til og fra efter behov.

Generelt ønsker vi at understøtte børnenes fri fantasi, og derfor har børnene ofte mulighed for at bevæge sig frit rundt i huset, så deres leg har mulighed for at videreudvikle sig.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi er optaget af at skabe læringsrum, der giver mulighed for, at alle børnene kan opleve følelsen af mestring både individuelt og i fællesskabet.

Vuggestuen fortæller:

De voksne skaber mulighed for, at børnene bliver styrket i deres selvhjulpenhed. Det ses i alle de daglige pædagogiske rutiner, såsom spisesituationen og garderoben.

Eksempel: Børnene kravler selv op og ned fra deres stol med en understøttende hånd fra en voksen, hvis der er behov. Børnene oplever hurtigt at kunne mestre selv at kravle op. De oplever en succes gennem den selvstændige handling. De børn, som kan, sidder på skamler og de yngste på triptrap.

Det er vigtigt for personalet at kigge på, hvor det enkelte barn er i sin motoriske udvikling, og tilbyder hjælp og guidning efter barnets behov.

Under måltidet har vi små kander som alle børn selv hælder vand fra over i deres egen kop. De yngste børn får hjælp af en voksen, der hælder sammen med barnet. Samtidig sætter den voksne ord på det, de gør sammen "du hælder vand i din kop!"

Barnet oplever fra helt lille at blive understøttet i sin udvikling og samtidig oplever det en spejling af de andre børn.

Børnehaven fortæller:

Da vi er et lille børnehus, lægger rammerne op til, at vi i høj grad kan dyrke fællesskabet på tværs af alder og køn.

Eksempel: Dagligt holder vi morgensamling for hele gruppen, med en fast og genkendelig struktur.

Børnene øver sig her i at; vente på tur, byde ind med viden og erfaring, være aktivt lyttende og kunne sidde stille og have fælles opmærksomhed med de øvrige børn.

Morgensamlingen understøttes af en stor whiteboardtavle med visuelle illustrationer af dagen, årstid, vejret og hvilke voksne, som er til stede på dagen. Vi oplever at børnene er aktivt deltagende, viser rummelighed for hinanden og føler sig medinddraget i egen hverdag.

Samlingen afsluttes med to faste sange, som bliver skiftet ud efter børnenes behov og interesse, en vurdering de voksne tager.

Vi er optaget af, hvad børnene er optaget af, og ønsker at justere vores praksis ud fra børnegruppens interesser og behov.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi er optaget af, hvordan vi understøtter barnets sociale udvikling gennem små og store fællesskaber.

Vuggestuen fortæller:

Vi oplever stor værdi for det enkelte barn, når vi opdeler børnene i aldersvarende grupper.

Eksempel: Den samme gruppe børn tager gentagende gange på tur i skoven. Børnene får en positiv oplevelse ved, at turen gentages. De opbygger en fælles begejstringen i den turen og en oplevelse af tryghed og mestring for selve turen. Genkendeligheden og forudsigeligheden af turen, samt det sammenhold børnene oplever, er med til at styrke den sociale udvikling både individuelt og i fællesskabet.

Børnehaven fortæller:

Vi sammensætter små børnegrupper, hvor børnene har mulighed for at lære nye relationer.

Vi sammensætter grupperne fx ud fra interesser eller kompetencer. De voksne spiller en central rolle i de opsatte grupper.

Eksempel. En gruppe skal i sandkassen og grave sandslotte og tunneler. Den voksne bevæger sig forrest til start for at sætte aktiviteten i gang. Den voksne motiverer børnene til at deltage og italesætter børnenes enkelte kompetencer, " se hvor god Jens er til at grave tunneler. Er der nogen, der kan hjælpe ham". Her styrkes det enkelte barns følelse af selvværd, og de øvrige børn får øje på hans potentialer.

Undervejs i aktiviteten er den voksne bevidst om sin positionering, om hvornår han går foran, bagved eller ved siden af børnegruppen.

De voksne har en vigtig rolle for at sikre, at alle børn føler sig som en del af et fællesskab og bidrager positivt til gruppen.

Kommunikation og sprog

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi stræber efter at være gode sproglige rollemodeller. Vi har en fælles opmærksom på vigtigheden af børnenes sproglige udvikling fra en tidlig alder.

Vuggestuen fortæller:

Vi arbejder med månedens sang og månedens rim. Her oplever børnene en læring i gentagelserne. Børnene udviser begejstring, når de genkendt sang/rim.

Personalet er opmærksomme på at tale i et langsomt og tydeligt stemmeleje, så børnene har tid og rum til at reflektere over det sagte og mulighed for at respondere.

Børnehaven fortæller

Vi afholder et månedligt børnemøde. Her har børnene mulighed for at ytre deres tanker og meninger om deres egen hverdag.

Eksempel:

- Hvad skal vi arbejde med den næste periode?
- Hvilke regler skal vi have i børnehaven?
- Hvordan skal vi være gode venner og passe på hinanden?

I børnehaven arbejdes der målrettet med dialogisk læsning i mindre grupper. Gennem dialogisk læsning skærpes barnets nysgerrighed via refleksive spørgsmål fra den voksne f.eks.: "Hvad tror i, at elefanten gør nu? Hvad mon det betyder? Den voksnes rolle er nysgerrig og lyttende og reflekterende sammen med børnene.

Vi skaber små lege/aktivitets grupper, hvor den voksne har særlig opmærksomhed på det enkelte barns sproglige udvikling.

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børn har en naturlig lyst og glæde ved at bruge deres krop. Vi skaber læringsmiljøer, som understøtter børnenes behov for bevægelse.

Vuggestuen fortæller:

Vi har fokus på at udfordre børnene motorisk og sanseligt, det ses både under vokseninitierede aktiviteter som forhindringsbane, bevægelse i skoven eller leg med flydende kartoffelmel. Her er den voksne opmærksom på det enkelte barns udviklingstrin og forsøger at støtte barnet mod nærmeste udviklingszone. Vi er opmærksomme på, at alle børns motoriske og sansemæssige udvikling er forskellige, og at de udvikler sig i forskellige tempi.

Børnenes motoriske og sansemæssige færdigheder bliver ligeledes udfordret gennem daglige pædagogiske rutiner, f.eks. i garderoben, hvor vi guider og støtter børnene til selv at gøre det, de kan klare. Børnene oplever følelsen af mestring, og det styrker deres selvværd og selvtillid. Den voksnes rolle har en væsentlig betydning for at motivere og understøtte barnets lyst, mod og interesse for at øve sig.

Børnehaven fortæller:

Vi tilbyder børnene forskellige bevægelseslege. Her udfordres børnenes motoriske færdigheder, deres styrke og deres udholdenhed.

Under morgensamlingen har vi en fælles bevidsthed om vejret (vejrudsigten), og her skal børnene øve sig i at mærke, om de har det varmt eller koldt. Her får børnene et kendskab til egen krop.

På vores ture i skoven leder voksne og børn efter klatretræer og bakker, som vi kan lege i og udfordre os på.

Vi oplever, at der gennem fællesskabet ligger rigtig meget motivation og spejling mellem børnene. Vi udforsker hinandens og egne grænser gennem kroppens sanser.

Natur, udeliv og science

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Naturlig nysgerrighed for naturen og hvad den gemmer på, understøttet af den voksnes egen nysgerrighed.

Vuggestuen fortæller:

Vi benytter naturens rum dagligt. Vi bliver sammen med barnet nysgerrig på det, som fanger deres interesse, f.eks. hvis det regner, finder vi spande og samler vand fra vandpytter eller undersøger, hvad der gemmer sig under stenen? eller hvor mon sneglen er på vej hen? Vi går sammen på opdagelse, og den voksne sætter ord på det, som de sammen ser, oplever og sanser.

Når vi er på tur ude i naturen, har vi altid en pose med til affald. De ældste børn i vuggestuen har gennem gentagelser med affaldsposen helt styr på, at når de kommer forbi noget skræll, skal det med i posen. Det er med til at lære børnene, at vi passer på vores natur, og at skrællet skal smides ud i skraldespanden.

Børnehaven fortæller:

Vi er ude i alt slags vejr. Vi bruger vejrudsigten under morgensamlingen til at tale om naturfænomener og sammenhæng mellem årstid og vejr.

Både på legepladsen, og når vi er på tur, er vi opmærksomme på, at vi skal rydde op efter os. Vi taler med børnene om vigtigheden heraf. Gennem gentagelser opleves det naturligt for børnene at deltage i oprydningen, og for børnene får det pludselig en betydning og mening.

Vi følger børnenes spor og er nysgerrige sammen med dem.

Børnene fører an for, hvad vi sammen skal undersøge. Den voksne fanger børnenes interesse og støtter op og bygger videre.

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Under udarbejdelse

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi benytter os af aktionslæring som metode til at udvikle vores pædagogiske læringsmiljø. Vi har aktionslæringsforløb fælles for hele huset. Herigennem er vi fælles nysgerrige og undrende på vores praksis, og igennem aktioner/afprøvninger af ny viden ender vi ud i en evaluering og mulighed for, at ny praksis kan implementeres.

Personalet har gruppemøde hver fjorten dag. Her benytter de sig af EVP som evaluerings model. Her stiller personalet skarp ind på praksis på individ- eller gruppeplan.

Vi benytter foto, video og praksisfortællinger som dokumentation og til at blive klogere på egen praksisudvikling.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Under udarbejdelse.